

SCENARIUSZ ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH DLA KLASY III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

EDUKACJA MUZYCZNA

TEMAT: WPŁYW MUZYKI PATRIOTYCZNEJ I JEJ TWÓRCÓW NA ODZYSKANIE NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI. MAZUREK 3 MAJA.

TREŚCI PROGRAMOWE

„Zadaniem szkoły jest: (...)

- 1) rozwijanie predyspozycji i zdolności poznawczych dziecka;
- 2) kształtowanie u dziecka pozytywnego stosunku do nauki oraz rozwijanie ciekawości w poznawaniu otaczającego świata i w dążeniu do prawdy;
- 3) (...) zapewnienie dziecku warunków do rozwijania ekspresji plastycznej, muzycznej, teatralnej i ruchowej, aktywności badawczej, a także działalności twórczej;

CELE OGÓLNE:

- wzbudzanie w uczniach zainteresowania symbolami narodowymi,
- kształtowanie szacunku dla własnego państwa oraz poczucia tożsamości narodowej,
- kształtowanie postaw patriotycznych,
- rozbudzanie zainteresowań historią Polski
- ćwiczenie myślenia logicznego, wyciąganie wniosków, analizowanie danych.

CELE SZCZEGÓŁOWE:

1. Uczeń odczytuje na mapie Europy z czasów zaborów położenie państw.
2. Uczeń poznaje UTWÓR MAZUREK 3 MAJA i jego twórców.
3. Uczeń poznaje wizerunki twórców konstytucji 3 MAJA.
4. Uczeń gra na instrumentach perkusyjnych rytm mazurka.
5. Uczeń zna elementy historii dotyczące zaborów Polski.
6. Uczeń zna rolę muzyki tworzonej w czasach zaborów Polski.
7. Uczeń docenia wolność i wie, że trzeba ją szanować.
8. Uczeń świadomie i aktywnie słucha muzyki.

METODY:

- samodzielnego dochodzenia do wiedzy - metoda problemowa,
- praktyczne - metody realizacji zadań wytwórczych,
- asymilacji wiedzy – pogadanka,
- burza mózgów

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

1. Mapa Europy z okresu III rozbioru Polski
2. Książka „Co nam w duszy śpiewa” - Marcin Brykczyński

3. Nagranie pieśni MAZUREK 3 MAJA
4. Konstytucja RP - wydanie
5. Strój królewski – korona, berło, płaszcz (można wykonać na zajęciach edukacji technicznej)
6. Portrety twórców Konstytucji 3 maja
7. Portrety twórców Mazurka 3 maja
8. Puzzle ze zdjęciem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego, napis Konstytucja 3 maja, napis Mazurek 3 maja

PRZEBIEG ZAJĘĆ EDUKACYJNYCH

I.

Przywitanie

Zabawa rytmiczna - uczniowie reagują marszem, podskokami, biegiem na zmieniający się rytm wystukiwany na grzechotce lub innym instrumencie perkusyjnym przez nauczyciela (Nauczyciel może też grać odpowiednie melodie na pianinie). Gdy muzyka milknie wszyscy razem śpiewają na wyuczoną wcześniej melodię - powitanie - Dzień dobry, dzień dobry, dzień dobry wam.

II. Wprowadzenie do tematu

N - O czym będziemy się uczyć na dzisiejszej lekcji dowiedziecie się wykonując zadanie zamieszczone w kopertach (uczniowie otwierają koperty i układają puzzle)

N - Czy już wiecie?

- O królu Stanisławie Auguście Poniatowskim

- O konstytucji 3 maja

- O Mazurku 3 maja

N - Co łączy te trzy hasła

- 3 maja.

N - Z jakim świętem kojarzy się wam ta data?

- Ze świętem konstytucji 3 maja.

II

Przebieg zajęć edukacyjnych

N - Co to jest konstytucja?

- Zasady postępowania

- Regulamin

- Kodeks

N – tak, można tak określić Konstytucję

Konstytucja to prawa obywateli. Konstytucja jest dokumentem, który określa główne zasady działania państwa i jego obywateli (pokaz wydania polskiej konstytucji).

Każdy z nas rodzi się w jakiejś ojczyźnie, wśród ludzi którzy mówią tym samym językiem, mają podobną tradycję, troszczą się o swoją ojczyznę i w razie potrzeby jej bronią. Urodziliśmy się w Polsce, która na przestrzeni tysiąca lat przechodziła różne wydarzenia radosne i bolesne i nie zawsze ludzie mieli te same prawa.

Posłuchajcie: (N czyta wiersz)

Przed laty, dawno, o dzieci,
Też był taki dzień jasny,

Taki cudny maj trzeci!
W wielkiej sali sejmowej
Przed narodem król stawa,
odczytano raz pierwszy
Konstytucję, jej prawa.

CHĘTNY UCZEŃ OTRZYMUJE TEKST WIERSZA I STRÓJ KRÓLEWSKI

Uczeń czyta stojąc na środku klasy.

Uchwalono, że w Polsce
Już nie będzie niedoli,
Każde chłopskie cierpienie
Szlachtę także zabol!

N - co to znaczy, że w Polsce była niedola?
- nie wszyscy ludzie mieli takie same prawa.

Wszyscy będą już równi.
Wszyscy będą już braćmi!
Zgody, szczęścia w Ojczyźnie
Nic i nigdy nie zaćmi.

N - Ten krótki wierszyk mówi nam o roli konstytucji 3 maja dla Polaków.

Kiedy Polsce groziła utrata niepodległości, wielu Polaków próbowało na różne sposoby ratować swój kraj. Część z nich (pokaz portretów twórców Konstytucji 3 maja) byli to: król Stanisław August Poniatowski, marszałek Stanisław Małachowski oraz Ignacy i Stanisław Potoccy, Hugo Kołłątaj, Józef Wybicki, Stanisław Staszic - umieszczenie w klasie na tablicy i podpisanie - Twórcy Konstytucji 3 maja.

W dniu trzeciego maja 1791 roku, uchwalono Konstytucję, czyli zbiór praw, zgodnie z którymi działa państwo.

Niestety na zmiany było już za późno i Polska na wiele lat dostała się pod obce panowanie. Zaborcy Rosja, Prusy i Austria podzielili między siebie nasz kraj. Polska na mapie Europy przestała istnieć (pokaz mapy z czasów zaborów). Czterdzieści lat po uchwaleniu Konstytucji 3 Maja wybuchło powstanie przeciwko Rosji, zwane Powstaniem Listopadowym. Jeden z jego uczestników, poeta i żołnierz Rajnold Suchodolski (pokaz portretu), ułożył do melodii Fryderyka Chopina (pokaz portretu) pieśń o naszej Konstytucji. Pieśń nosi tytuł „Witaj majowa jutrzeńko” albo Mazurek 3 Maja”(pod portretami zapisuję tytuły pieśni). Napisanie jej w trudnych warunkach, jakie stwarzało powstanie, z pewnością nie było łatwe, ale dzielny żołnierz świetnie sobie z tym poradził. Posłuchajcie o czym mówi nam pieśń „Mazurek 3 maja”(włączam nagranie).

N - Co czujecie słuchając tego utworu ?

N - W jaki nastrój wprowadza was Mazurek 3 maja?

- Czujemy radość, chęć do zrobienia czegoś wesołego.
- inne odpowiedzi dzieci.

N - O czym jest ta pieśń?

- O tym, że ludzie się cieszą z nadania nowych praw.

- O tym, że już będą wszyscy równi.

- O tym, że król i inni ludzie, którzy stworzyli konstytucję są dobrzy. I o tym, że nie będzie nikt obcy rządził Polską.

N - Jaki charakter ma muzyka w tym utworze ?

- Skoczny,
- Wesoły,
- Żywy.

N - Tak mazurki są skoczne i radosne, ponieważ tworzone były głównie do tańca. Najbardziej lubili je tańczyć ludzie biedniejsi, ponieważ zagranie mazurka nie wymagało użycia dużej ilości instrumentów. Wybierzcie sobie instrumenty perkusyjne i zagrajmy rytm Mazurka 3 maja.

Uczniowie wybierają instrumenty przygotowane wcześniej przez nauczyciela, leżące w skrzynce, koszu lub na półkach (zgodnie z możliwościami) siadają na dywanie i wystukują rytm słuchając kolejny raz Mazurka 3 maja.

N - Co możecie o tym rytmie powiedzieć?

- jest skoczny
- jest zmienny
- jest szybki

N - Nic dziwnego, że mazurki były też ulubionymi utworami dla Fryderyka Chopina. Stworzył ich aż 57.

Po odzyskaniu niepodległości w 1918 roku - 3 maja ogłoszono świętem narodowym. Odtąd pieśń o Konstytucji 3 Maja jest co roku śpiewana w tym dniu w trakcie uroczystego podnoszenia flagi państwowej.

Pokaz filmiku z uroczystości państwowych.

III Zakończenie.

N - Na pamiątkę jakiego wydarzenia napisany został Mazurek 3 maja?

N - Dlaczego dla Polaków Mazurek 3 maja jest ważnym utworem?

N - Włącza nagranie, uczniowie interpretują muzykę ruchem -podskokami, tworzą kroki taneczne.

N - Bardzo ładnie i rytmicznie tańczycie, a teraz na zakończenie popatrzcie jak mazurka tańczą artyści z zespołów ludowych (pokaz filmików).

Może ktoś z was zaobserwuje podstawowy krok mazurka.

Ale o samym tańcu będziemy rozmawiać na następnej lekcji muzyki.